ʿATIQOT

VOLUME 92

ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
JERUSALEM 2018

'Atiqot
Publications of the Israel Antiquities Authority

Editor-in-Chief: Judith Ben-Michael

Series Editor: Rachel Kudish-Vashdi

English Editors: Shoshana Israeli
Lori Lender
Ilana Peters

Hebrew Editors: Shoshana Israeli
Dina Shalem

Editorial Coordinators: Adi Peer
Aviva Schwarzfeld

Cover Illustrations
English: A Warrior Depicted on a Sgraffito Bowl, Crusader Period, Tiberias
(Photography: Edna J. Stern)
Hebrew: Marble Torso of a Woman, Roman Period, Caesarea
(Photography: Peter Gendelman)

Typesetting and Layout: Ira Bendersky and Hagar Maimon
Production: Ira Bendersky
Preparation of Illustrations: Natalia Zak, Irina Berin and Elizabeth Belashov

Printing: Ayalon Printing, Jerusalem

© 2018, the israel antiquities authority
POB 586, Jerusalem 91004
ISBN 978-965-406-688-4
EISBN 978-965-406-689-1
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

CONTENTS

Ḥorbat ‘Ofrat in the Late Hellenistic, Roman and Byzantine Periods	Yardenna Alexandre	1
The Glass Finds from Ḥorbat ‘Ofrat	Tamar Winter	69
The Coins from Ḥorbat ‘Ofrat	Gabriela Bijovsky	83
The Fauna from Ḥorbat ‘Ofrat	Nimrod Marom	93
A Chronological Revision of the Date of the Pottery Finds from the Eastern Circus at Caesarea Maritima	Peter Gendelman	105
The Oil Lamps from the Eastern Circus at Caesarea Maritima	Yosef Porath	137
Statues from the Eastern Circus at Caesarea Maritima	Rivka Gersht	141
The Coins from the Eastern Circus at Caesarea Maritima	Gabriela Bijovsky	161
A Greek Curse Tablet from the Eastern Circus at Caesarea Maritima	Robert Daniel and Yosef Porath	167
Anastylosis of the Obelisk in the Eastern Circus at Caesarea Maritima	Yoram Sa‘ad	175
Tiberias, Aviv Hotel: Domestic and Industrial Pottery from the Abbasid and Crusader Periods	Edna J. Stern	193

Summaries of the Hebrew Section

The *Spina* (Barrier) in the Eastern Circus at Caesarea Maritima	Yosef Porath	217
Remains from the Roman until the Crusader Periods at Tibarias, Aviv Hotel *(with a Contribution by Yael Gorin-Rosen)*	Oren Zingboym, Aharon Amitai and Dina Avshalom-Gorni	231

The Hebrew Section 1*–88*

Abbreviations

ABSA	*The Annual of the British School at Athens*
AJA	*American Journal of Archaeology*
ANRW	*Aufstieg und Niedergang der römischen Welt*
ASOR	American Schools of Oriental Research
'Atiqot (*ES*)	*'Atiqot* (*English Series*)
'Atiqot (*HS*)	*'Atiqot* (*Hebrew Series*)
BAR Int. S.	British Archaeological Reports (International Series)
BAIAS	*Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society (Strata BAIAS from 2010)*
BASOR	*Bulletin of the American Schools of Oriental Research*
ESI	*Excavations and Surveys in Israel*
HA	*Ḥadashot Arkheologiyot*
HA–ESI	*Ḥadashot Arkheologiyot—Excavations and Surveys in Israel* (from 1999)
IAA Reports	Israel Antiquities Authority Reports
IEJ	*Israel Exploration Journal*
INJ	*Israel Numismatic Journal*
JAS	*Journal of Archaeological Science*
JFA	*Journal of Field Archaeology*
JRA	*Journal of Roman Archaeology*
JSOT	*Journal for the Study of the Old Testament*
JSP	Judea & Samaria Publications
LA	*Liber Annuus*
LIMC	*Lexicon iconographicum mythologiae classicae*
NEAEHL 5	E. Stern ed. *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land* 5: *Supplementary Volume.* Jerusalem 2008
OBO.SA	Orbis Biblicus et Orientalis Series Archaeologica
PEQ	*Palestine Exploration Quarterly*
PPTS	The Library of the Palestine Pilgrim Text Society
QDAP	*Quarterly of the Department of Antiquities of Palestine*
RB	*Revue Biblique*
RDAC	*Report of the Department of Antiquities, Cyprus*
SBF	Studium Biblicum Franciscanum
SCI	Scripta Classica Israelica
ZDPV	*Zeitschrift des deutschen Palästina-Vereins*

Contributors

Aharon Amitai
Israel Antiquities Authority

Dina Avshalom-Gorni
Israel Antiquities Authority

Edna J. Stern, PhD
Israel Antiquities Authority

Gabriela Bijovsky, PhD
Israel Antiquities Authority

Nimrod Marom, PhD
University of Haifa

Oren Zingboym
Israel Antiquities Authority

Peter Gendelman, PhD
Israel Antiquities Authority

Rivka Gersht, PhD
Tel Aviv University

Robert Daniel, PhD
University of Cologne

Tamar Winter, PhD
Israel Antiquities Authority

Yael Gorin-Rosen, PhD
Israel Antiquities Authority

Yardenna Alexandre
Israel Antiquities Authority

Yoram Sa'ad
Israel Antiquities Authority

Yosef Porath, PhD
Israel Antiquities Authority

עתיקות

כרך 92

רשות העתיקות
ירושלים התשע"ט

עתיקות
פרסומי רשות העתיקות

עורכת ראשית: יהודית בן־מיכאל

עורכת הסדרה: רחל קודיש־ושדי

עריכה עברית: שושנה ישראלי
דינה שלם

עריכה אנגלית: שושנה ישראלי
לורי לנדר
אילנה פיטרס

רכזות מערכת: עדי פאר
אביבה שוורצפלד

איורי עטיפה
עברית: טורסו של אישה משיש, התקופה הרומית, קיסריה (צילום: פטר גנדלמן)
אנגלית: דמות לוחם על קערת סגרפיטו, התקופה הצלבנית, טבריה (צילום: עדנה שטרן)

סדר ועיצוב: אירה בנדרסקי והגר מימון
הבאה לדפוס: אירה בנדרסקי
הכנת איורים לדפוס: נטליה זק, אירינה ברין ואליזבט בלשוב

דפוס: דפוס איילון, ירושלים

© כל הזכויות שמורות לרשות העתיקות
ת״ד 586, ירושלים 91004
ISBN 978-965-406-688-4
EISBN 978-965-406-689-1
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

תוכן העניינים

החוצץ (*spina*) בקירקוס המזרחי של קיסריה	יוסף פורת	*1
שרידים מהתקופות הרומית עד הצלבנית בטבריה, מלון אביב כלי הזכוכית, מאת יעל גורין־רוזן	אורן זינגבוים, אהרון אמיתי ודינה אבשלום־גורני	*63

החלק האנגלי

חורבת עפרת בתקופות ההלניסטית המאוחרת, הרומית והביזנטית	ירדנה אלכסנדר	1
ממצא הזכוכית מחורבת עפרת	תמר וינטר	69
ממצא המטבעות מחורבת עפרת	גבריאלה ביכובסקי	83
ממצא עצמות בעלי החיים מחורבת עפרת	נמרוד מרום	93
הערכה מחודשת של תיארוך ממצא כלי החרס מהקירקוס המזרחי בקיסריה	פטר גנדלמן	105
נרות החרס מהקירקוס המזרחי בקיסריה	יוסף פורת	137
פריטי הפיסול מהקירקוס המזרחי בקיסריה	רבקה גרשט	141
ממצא המטבעות מהקירקוס המזרחי בקיסריה	גבריאלה ביכובסקי	161
טבלת קללות ביוונית מהקירקוס המזרחי בקיסריה	רוברט דניאל ויוסף פורת	167
שחזור האובליסק והצבתו בקירקוס המזרחי בקיסריה	יורם סעד	175
טבריה, מלון אביב: כלי חרס ביתיים ותעשייתיים מהתקופות העבאסית והצלבנית	עדנה שטרן	193